Vikipeedia

Rapanui keel

Artikkel vajab vormindamist vastavalt Vikipeedia vormistusreeglitele.
(Miks see märkus siin on?) (Kuidas ja millal see märkus eemaldada?)

See artikkel ootab keeletoimetamist.
Kui oskad, siis palun aita artiklit keeleliselt parandada (https://et.wikipedia.org/w/index.php?title=Rapanui_keel&action=edit). (Kuidas ja millal see märkus eemaldada?)

Rapanui (Rapanui)	
Kõneldakse	Tšiilis
Kokku kõnelejaid	800 (emakeelena)
Keelesugulus	Austroneesia keeled Polüneesia keeled **Rapanui keel**
Ametlik staatus	
Ametlik keel	Tšiili
Keelekoodid	
ISO 639-2	rap
ISO 639-3	rap

Rapanui keel on Polüneesia keelkonna Ida-Polüneesia rühma kuuluv keel austroneesia keel. Rapanui keelt räägitakse Tšiilile kuuluval Lihavõttesaarel (tuntud ka kui Rapanui saar), mille rahvaarv on natuke alla 4000[1]. Umbes 3700 inimest Tšiilis ja Lihavõttesaarel peab end rapanuiks. Viimastel andmetel räägib rapanui keelt vabalt umbes 800 inimest. Tänapäeval räägivad paljud täiskasvanud rapanuid hispaania keelt. Kasutatakse ladina kirja.

Keele kood rahvusvahelise standardi ISO 639-3 järgi on **rap**.

Keele staatus on 6b, mis tähendab seda, et keel on ohustatud seisundis.

Sõnajärje tüüp on VSO.

Sisukord

Foneetika

Kaashäälikud

	Labiaalid	**Alveolaarid**	**Velaarid**	**Larüngaalid**
Nasaalid	m	n	ŋ	
Klusiilid	p	t	k	ʔ
Frikatiivid	v			h
Puutehäälik		ɾ		

Täishäälikud

	Ees-	**Kesk-**	**Taga-**
Kõrged	i		u
Keskmised	e		o
Madalad		a	

Morfoloogia

Silbid saavad olla ainult kas konsonant vokaal või lihtsalt vokaal. Sõnalõpulisi konsonante ei esine.

Süntaks

Lauseliikmete järjekord on öeldis-alus-sihitis (VSO).

Rapanui keeles kasutatakse laialdaselt reduplikatsiooni, näiteks värvuste tähistamiseks *‘ehu* – udu > *‘ehu ‘ehu* - tumehall.

Jah/ei-küsimustele vastatakse intonatsiooni abil. Vorm jääb samasuguseks nagu väide.

Näide

He hakahu koe i te rama – pane tõrvik põlema

Arvsõnad

- 1- (ka) tahi,
- 2- (ka) rua,
- 3-(ka) toru,
- 4-(ka) ha,
- 5-(ka) rima,
- 6-(ka) ono,
- 7-(ka) hitu,
- 8- (ka) va´u/varu,
- 9- (ka) iva,
- 10-(ka) aŋahuru

Viited

1. http://www.ethnologue.com/language/rap